

JOUKKOLIIKENTEEEN TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN TAMPEREEN KAUPUNKISEUDULLA YHTEISTOIMINTASOPIMUS

- muutettu kjk:n 20.8. päätösten ja
johtosääntötarkennusten mukaisesti
27.10.2010
- muutokset sinisellä

YHTEISTOIMINTASOPIMUS

TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIIKENTEEN TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

1 SOPIMUKSEN SOPIJAOSAPUOLET JA TARKOITUS

Tämän sopimuksen sopijaosapuolia ovat Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan, ja Vesilahden kunnat sekä Nokian, Oriveden, Tampereen ja Ylöjärven kaupungit (jäljempänä sopijakunnat).

Tällä sopimuksella sovitaan 3.12.2009 voimaan astuvien Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman asetuksen mukaisista rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista (palvelusopimusasetus, PSA) sekä kansallisen joukkoliikennelain mukaisesti yksinomaan sopijakuntien alueella harjoitettavan reitti- ja kutsujoukkoliikenteen lupaviranomaisesta, muista palvelusopimusasetuksessa ja joukkoliikennelaissa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä sekä kuntien keskenään sopimista joukkoliikenteen tehtävistä.

Sopijakunnat hoitavat nämä tehtävät kuntalain 76 § ja 77 § mukaisesti siten, että Tampereen kaupunki perustaa niistä huolehtimaan yhteisen toimielimen.

2 YHTEISTOIMINNAN TAVOITTEET JA YLEISET PERIAATTEET

Yhteistoiminnan tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä joukkoliikennelain mukaisesti sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä siten, että joukkoliikenteen palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti.

Seudullisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueelle laaditaan yhteinen joukkoliikennesuunnitelma ja siihen liittyvä palvelutasotavoite, jossa otetaan huomioon kuntakohtaiset, kuntien itse määrittelemät palvelutasotavoitteet.

Muuhun kuin reittiliikennelupaan perustuvaa liikennettä tuotetaan palvelusopimusasetuksen 1. artiklan mukaisesti silloin, kun halutaan järjestää parempaa palvelua kuin markkinaehtoisesti muodostuu. Päätös liikenteen järjestämistavasta perustuu sen kunnan, jota kyseinen liikenne ensisijaisesti palvelee, esitykseen ja rahoituspäätökseen.

Edelleen yhteistoiminnalla huolehditaan sopijakuntien edunvalvonnasta valtionavustusten ja valtion hankkiman ostoliikenteen suunnittelussa ja avustusten hakemisessa sekä suunnitellaan muiden joukkoliikenteen toimivaltaisten viranomaisten kanssa seudun joukkoliikennepalveluiden kytkentä ja yhteensovittaminen laajempaan joukkoliikennejärjestelmään.

Toimivalta-alueen joukkoliikenteen kilpailutuskohteet ja niiden laajuus valitaan niin, että niin isompien kuin pienempienkin liikenteenharjoittajien on mahdollista voittaa sopimuksia, eikä monopolitilannetta pääse syntymään.

3 UUELLEEN JÄRJESTETTÄVÄT TEHTÄVÄT

Uudelleenjärjestely koskee joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen tehtäviä 3.12.2009 voimaan astuvan joukkoliikennelain mukaisesti. Lainsäädännön muuttuessa myös yhteistoimintasopimukseen sisältyvät tehtävät muuttuvat vastaavasti.

Tampereen paikallisliikenteen sekä yksinomaan sopijakuntien muodostamalla alueella harjoitettavan liikenteen reitti- ja kutsujoukkoliikenteen lupaviranomaisena toimii Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta.

4 YHTEISET TOIMIELIMET

Joukkoliikennelautakunta

Joukkoliikennelain tarkoittaman seudullisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen tehtävien hoitamista varten perustetaan Tampereen kaupungin organisaatioon kuuluva Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta. Sen toimivalta-alueeseen kuuluvat Nokian, Oriveden, Tampereen ja Ylöjärven kaupungit sekä Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kunnat.

Lautakunnassa on 14 jäsentä, joista Tampereen kaupungin valtuusto valitsee seitsemän (7) jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen ja Nokian, Oriveden ja Ylöjärven kaupunkien sekä Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kuntien valtuustot kukin yhden (1) jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenen ja varajäsenen tulee olla valtuutettu tai varavaltuutettu.

Tampereen kaupungin valtuusto valitsee asettamistaan jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Päätökset lautakunnassa tehdään kuntalain mukaisesti. Mahdollinen äänestys toimitetaan avoimesti ja päätökseksi tulee ehdotus, joka on saanut eniten ääniä, tai äänen mennessä tasan ehdotus, jota puheenjohtaja on äänestänyt. Henkilövaalissa äänien mennessä tasan valinnan ratkaisee arpa.

Joukkoliikennelautakunnassa [asiat esittelee lautakunnan nimeämä esittelijä joukkoliikenneyksiköstä.](#)

Läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa on Tampereen kaupunginhallituksen edustajalla ja sopimuskuntien kunnan- tai kaupunginjohtajalla tai teknisen toimen johtajalla tai vastaavalla viranhaltijalla.

Joukkoliikennelautakunnan toimintaa ohjaavat kuntalaki ja Tampereen kaupunginvaltuuston hyväksymät johtosääntö ja hallintosääntö.

Johtosäännössä lautakunnan ratkaisuvälit ja erityistehtävät ovat:

1) valmistelee ja tekee [muille](#) kunnille esityksen toimivalta-alueensa joukkoliikenteen tavoitteellisesta palvelutasosta

- 2) määrittelee ja toimeenpanee toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason [Tampereen osalta ja muiden](#) kuntien omasta palvelutasostaan tekemien päätösten pohjalta
- 3) päättää yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan joukkoliikenteen järjestämistavasta
- 4) päättää yksinomaan toimivalta-alueellansa harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta
- 5) myöntää lupaviranomaisena yksinomaan toimivalta-alueellaan harjoitettavaan reittiliikenteeseen ja kutsujoukkoliikenteeseen luvat liikenteenharjoittajien hakemuksesta
- 6) päättää kuntien ja valtion toimivalta-alueensa joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakemisesta ja käyttämisestä
- 7) antaa lausunnot toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä
- 8) hoitaa muut joukkoliikennelaisissa ja palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle määrätyt tehtävät.

Muutoin noudatetaan soveltuvin osin mitä Tampereen kaupungin lautakuntien johtosäännön 4 §:ssä on lautakuntien yleistehtävistä ja ratkaisuvallasta määrätty.

Tampereen kaupunginhallituksella ei ole kuntalain 51 §:ssä tarkoitettua otto-oikeutta joukkoliikennelautakunnan käsittelemiin asioihin lukuun ottamatta päätösten laillisuusvalvonnan edellyttämää otto-oikeutta.

Kaupunkiseudun joukkoliikennetyöryhmä

Kuntien ja Tampereen kaupungin joukkoliikennetyöryhmän välisen tiedonkulun varmistamiseksi ja kuntien tilaajanäkökulman välittämiseksi asioiden valmisteluun perustetaan kaupunkiseudun joukkoliikennetyöryhmä. Kehyskunnat nimeävät edustajansa työryhmään. Työryhmän puheenjohtaja ja sihteeri ovat Tampereen kaupungin joukkoliikennetyöryhmästä.

Alueellinen joukkoliikennetyöryhmä

Kaupunkiseudun joukkoliikenteen ja kaupunkiseudun ulkopuolelta kaupunkiseudulle tulevan joukkoliikenteen yhteen sovittamiseksi perustetaan säännöllisesti kokoontuva alueellinen joukkoliikennetyöryhmä, johon kukin seuraavista tahoista nimeää enintään kaksi edustajaa: elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pirkanmaan liitto, Tampereen kaupunki ja yhteisesti muut sopimuskunnat.

5 HENKILÖSTÖ

Lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta huolehtii Tampereen kaupungin kaupunkiympäristön kehittämisen joukkoliikennetyöryhmä. Sitä johtaa joukkoliikennepäällikkö ja sen toimintaa ohjaa konsernihallinnon toimintasääntö ja tilaajajohtajan hyväksymä toimintaohje.

Tukena joukkoliikennetyöryhmällä on seudullinen joukkoliikennetyöryhmä, jossa kaikilla kunnilla on edustus.

6 TALOUS JA KUSTANNUSTEN JAKO

Toiminnan kustannusten jaossa noudatetaan seuraavia periaatteita:

Yhteisten tutkimus- ja kehityshankkeiden kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa

Organisaatiosta ja lautakuntatoiminnasta aiheutuvat kiinteät valmistelu- ja toimeenpanokustannukset jaetaan kunkin kunnan asukkaiden tekemien joukkoliikennematkojen suhteessa. Jakoperusteena käytetään edellisen vuoden toteutuneita matkalukuja.

Kaupunki- ja seutulippujen hintavelvoitteiden määräämisestä aiheutuvista kustannuksista vastaa kukin kunta omalta osaltaan.

PSA:n mukaisesti hankitun liikenteen kustannukset jaetaan seuraavasti:

- Kunkin kunnan sisäisen liikenteen nettokustannuksista (ja näin myös palvelutasosta) vastaa kunta itse. Kunnilla on oikeus ostaa omalla kustannuksellaan lisäliikennettä; kilpailutuksen valmistelee kuitenkin Tampereen joukkoliikenneyksikkö, ellei toisin sovita.
- Kuntien välisen liikenteen nettokustannukset jaetaan niiden kuntien kesken, joita ko. liikenne palvelee kuntalaisten matkustuksen (lipputulojen) suhteessa.

Viranomaistoiminnan kustannukset katetaan kuntien maksuosuuksilla, valtion avustuksilla sekä muilla mahdollisilla tuloilla.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan on tehtävä Tampereen kaupunginvaltuustolle esitys seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi seuraavaksi kolmeksi vuodeksi. Esityksessä tulee olla erikseen käyttötalous- ja investointiosa. Talousarvio ja -suunnitelma tulee käyttötalouden osalta eritellä tehtävittäin ja investointien osalta hankkeittain.

Talousarvion ja -suunnitelman valmistelussa on sopijakunnille varattava tilaisuus esityksen tekemiseen yhteistoiminnan tavoitteista ja rahoituksesta. Tätä varten seuraavan kalenterivuoden alustava talousarvio ja -suunnitelma on toimitettava jäsenkunnille 30.9. mennessä ja hyväksytty talousarvio ja -suunnitelma 15.1. mennessä.

Talousarvioon otetaan yhteistoiminnan tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja osoitetaan rahoitustarpeen kattaminen sopijakuntien maksuosuuksilla ja muilla tuloilla. Talousarvio on laadittava siten, että edellytykset yhteistoiminnan hoitamiseen turvataan. Yhteistoiminnan tehtävissä ja niiden rahoituksessa on noudatettava talousarviota.

Tilikauden aikana mahdollisesti hyväksyttävien talousarviomuutosten on perustuttava määrärahojen, tuloerien sekä tavoitteiden osalta toiminnan tai palveluiden käytön taikka talouden yleisten perusteiden tilikauden aikana jo tapahtuneisiin tai arvioitaviin muutoksiin. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää Tampereen kaupunginvaltuusto. Esitys muuttamisesta on annettava sopijakunnille tiedoksi riittävän ajoissa ennen kaupunginvaltuuston talousarviokokousta.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta seuraa talousarvion toteutumista. Sopijakunnan maksuosuus yhteistoiminnan menoihin määräytyy toimintavuoden toteutuneiden kustannusten perusteella. Maksuosuutta määrättäessä toteutuneista kustannuksista vähennetään valtionavustukset, lupamaksut ja muut toimintatuotot. Kuntien

maksuosuuden suuruinen ennakko laskutetaan neljännesvuosittain. Lopulliset maksuosuudet maksetaan tai liikaa perityt ennakot palautetaan vuosittain heinäkuun loppuun mennessä. Mahdollinen ylijäämä jaetaan kustannuksien suhteessa ja maksetaan kunnille heinäkuun loppuun mennessä.

7 NEUVOTTELU- JA LAUSUNTOMENETTELYT

Muista kuin talousarvioon ja -suunnitelmaan liittyvistä neuvotteluista ja lausunnoista sovitaan seuraavaa:

Toimivalta-alueen yhteinen palvelutasomäärittely laaditaan määräajaksi.

Joukkoliikennesyksikkö valmistelee esityksen palvelutasomäärittelyksi ja joukkoliikennelautakunta hyväksyy sen lähetettäväksi kunnille omalta osaltaan päätettäväksi. Joukkoliikennesyksikkö kokoaa kuntien päätösten pohjalta yhteisen palvelutasomäärittelyn, jonka joukkoliikennelautakunta hyväksyy ja toimeenpantee

Suunnitteilla olevista joukkoliikennemuutoksista ja yleensäkin kuntien kustannuksiin vaikuttavista muutoksista joukkoliikennesyksikkö neuvottelee niiden kuntien kanssa, joita muutokset koskevat.

Liikennöintisuunnitelmista ja joukkoliikenteen palvelutasoon ja kustannuksiin vaikuttavista merkittävistä järjestelyistä pyydetään asianosaisilta kunnilta lausunnot.

8 SOPIMUKSEN SEURANTA

Sopimuksen toteutumista seurataan kerran vuodessa pidettävässä arviointikokouksessa.

9 SOPIMUKSEN VOIMAANTULO JA IRTISANOMINEN

Sopimus astuu voimaan 1.1.2011.

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimus voidaan irtisanoa kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä ja irtisanominen astuu voimaan seuraavan vuoden 1. päivänä. Irtisanominen merkitsee sitä, että sopijakunta luopuu sopimuksen tarkoittamasta yhteistyöstä.

Tämän sopimuksen muuttaminen edellyttää kaikkien sopijakuntien suostumusta, lukuun ottamatta kohdassa 3 mainittuja muutoksia lainsäädännön muuttumisen johdosta.

10 ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan keskinäisin neuvotteluin. Tarvittaessa neuvottelujen pohjaksi pyydetään Suomen Kuntaliiton asiantuntijalausunto. Jos ratkaisua ei näin synny, erimielisyydet ratkaistaan Tampereen käräjäoikeudessa.

Allekirjoitukset